

การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง
Operational Development on Community Relationship of Ban Lao Mi School
under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area

วิชา คนหาญ*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร.อนัดดา ชาวนา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษา สภาพ และปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ 2) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน 3) ติดตามผลการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 18 คน คือ ประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คน และผู้ร่วมวิจัย 17 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละค่าร้อยละ ความก้าวหน้า และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ ด้านสภาพ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานแต่ขาดการวางแผนปฏิบัติงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน การแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการให้และรับบริการกับชุมชน ในกิจกรรมของชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันแต่ไม่ต่อเนื่อง ด้านปัญหา ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการให้บริการชุมชน และชุมชนยังไม่เข้าใจในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียนร่วมกัน ขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ จำนวน 2 วงรอบ ใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน 3) การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ใช้แนวทางการพัฒนาโดยการใช้นิเทศแบบให้คำชี้แนะติดตามการดำเนินการและการเข้าร่วมกิจกรรม

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ 6 งาน ประกอบด้วย 1) งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน 2) งานสถานศึกษา ขอความร่วมมือจากชุมชน 3) งานการ

คำสำคัญ : การพัฒนาการดำเนินงาน, ความสัมพันธ์กับชุมชน

* ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแฝก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง

เชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม 4) งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน 5) งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและหน่วยงานอื่น และ 6) งานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผล ได้ดังนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยที่ได้รับการพัฒนามีผลการประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.87$) ผลการการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.93$) ผลจากการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงาน ในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.16$) และผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$) และมีร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 44.05 ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ที่ทำให้โรงเรียนกับชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

ABSTRACT

This study aimed to: 1) examine the states and problems concerning community relationship of Ban Lao Mi School, 2) find out guidelines for operational development in terms of community relationship, and 3) monitor the effects after the operation of school–community relationship. This study employed two spirals of a four–stage participatory action research process comprising planning, action, observation, and reflection. The target group consisted of 18 members of a research group comprising the researcher and 17 co–researchers, and 40 informants. Tools used were a set of questionnaire, a form of interview, and a form of observation. Quantitative data were analyzed by mean, percentage, percentage of progress and standard deviation. Content analysis in forms of content classification and descriptive presentation was utilized for analyzing qualitative data.

The findings of the study were as follows:

1. The investigation on the states and problems concerning the school operation on community relationship of Ban Lao Mi School revealed that the school operation on community relationship was implemented, but did not have operational planning for building school–community relationship. The committee was appointed and assigned to work together with community in terms of school service contributions to community activities. In addition, school personnel reported their performance on community relationship but not continuously, and limited knowledge and understanding in operating the community relationship systematically. There were also various issues in terms of equipment and material shortages, budget limitation, and public relations along with the continuity of the monitoring supervision. The community also lacked understanding on collaborative participation in order to solve students' problems.

2. The guidelines for developing the operation of community relationship of Ban Lao Mi School involved three means: 1) a workshop, 2) a study tour, and 3) a coaching supervision to monitor the operational development and participation in community activities.

3. The guidelines for developing the operation on community relationship comprised six tasks: 1) school provision of community assistance or services, 2) school and community cooperation, 3) parents/guardians invitation to school meetings, 4) visiting parents/guardians and those attending home school, 5) good interaction with community and other agencies, and 6) school public relations. In conclusion, the overall satisfaction of co–researchers toward the workshop were at the highest level ($\bar{x}=4.87$), and the study

tour at the highest level ($\bar{x}=4.93$). In the first spiral, the co-researchers and informants indicated that the quality of the operational development was at a high level ($\bar{x}=4.16$), whereas at the highest level ($\bar{x}=4.53$) in the second spiral with percentage of progress of 44.05. The implementation of the proposed guidelines for operational development on community relationship created greater participation of both school and community.

Keywords : Operational Development, School-Community Relationship.

ภูมิหลัง

โรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 บ้านเหล่าหมี่ ตำบลเหล่าหมี่ อำเภอคอนตาล จังหวัดมุกดาหาร เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน ระดับชั้นปฐมวัย ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น บริหารจัดการเรียนให้กับหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 บ้านเหล่าหมี่ ในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนักเรียน 236 คน มีบุคลากรทั้งหมด 19 คน จากการวิเคราะห์สภาพและปัญหา ปัจจุบันในการประเมินตนเองของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานแต่ขาดแผนการปฏิบัติงาน ในการให้ และรับบริการกับชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และคิดว่าการบริการชุมชน คือหน้าที่ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ การบริการ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ไม่พร้อมต่อการบริการ ขาดงบประมาณในการสนับสนุน การออกเยี่ยมบ้านได้รับการต้อนรับจากผู้ปกครองบางคนเป็นอย่างดีแต่อีกส่วนหนึ่งนั้นผู้ปกครองไม่อยู่เนื่องจากติดภารกิจการประกอบอาชีพ จึงทำให้การเก็บข้อมูล พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนตามสภาพจริงไม่ได้ ผู้ปกครองบางคนที่ไม่เข้าร่วม การประชุมแต่จะฝากญาติที่ใกล้ชิดเข้าร่วมประชุมแทน จึงขาดการสื่อสารกันโดยตรงระหว่างครูและผู้ปกครอง การประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติแต่ไม่ต่อเนื่องระยะเวลา ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และขาดการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง และขาดการการนิเทศติดตามผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ชุมชนมีความเข้าใจว่าภารกิจ การจัดการศึกษาเป็นของรัฐ และโรงเรียนเท่านั้น ชุมชนยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ โรงเรียนและชุมชนยังไม่เห็น ความสำคัญของการร่วมมือกันอย่างจริงจังในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับชาติและ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานที่ 27 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้ปกครองมีความรักความเข้าใจเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน บุตรหลานของตนเอง แต่ยังมีบางส่วนที่ไม่ได้รับการดูแล ตัวบ่งชี้ที่ 2 ชุมชน/ ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกความเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน จากสภาพปัญหาดังกล่าวนับว่าเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ที่ต้องปรับปรุงและแก้ไขในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการให้ความร่วมมือที่ดีต่อกัน เพื่อแก้ปัญหาความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษา (โรงเรียน บ้านเหล่าหมี่, 2556, หน้า 17-18)

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ชุมชนประกอบด้วยประชาชน และองค์กรต่างๆ มากมาย ซึ่งโรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประชาชนแต่ละคน แต่ละกลุ่มมีลักษณะแตกต่างกันทั้งใน ความคิด ความต้องการ พื้นฐานความรู้ความเข้าใจ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงมีความสำคัญจะต้องมีการ ดำเนินการให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาควรมี การร่วมมือกันกับชุมชน การแสวงหารูปแบบ และวิธีการบริหารจัดการศึกษาที่มีระบบแบบแผนชัดเจน รวมถึงการ มีประสิทธิภาพในการสร้างความร่วมมือ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทาง การศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เพื่อพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ที่เป็นระบบ

และเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาได้มีการประสานความร่วมมือในการดำเนินการกิจอันสำคัญคือการสร้างความร่วมมือในการทำงานโดยมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของชุมชน และสนองต่อนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดทั้งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ต่อไป

คำถามของการวิจัย

การดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยคำถามสำหรับการวิจัยไว้ ดังนี้

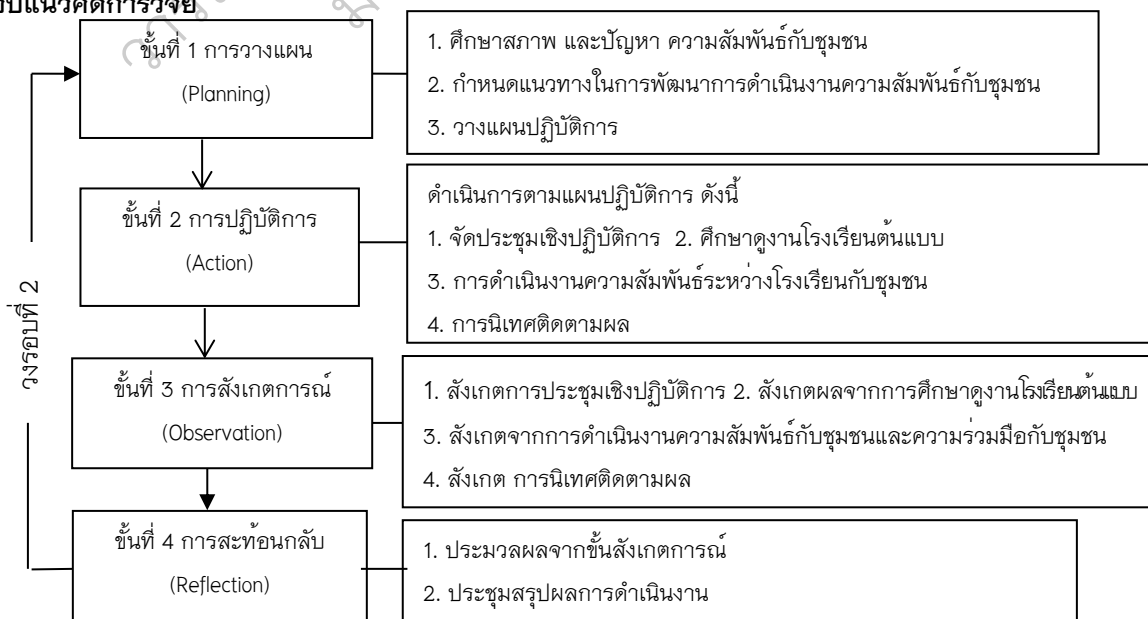
1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ มีกี่แนวทาง อะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษา สภาพและปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์
3. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็คแท็กการท์ (Kemmis and McTaggart, 1999, p.169–170 อ้างถึงใน งามอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301–303) ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้งหมด 18 คน ดังนี้ ผู้วิจัย และ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย คือ คณะครู โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ทั้งหมด 17 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในชุมชน จำนวน 40 คน ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน (ยกเว้นผู้บริหารกับตัวแทนครู) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นเรียนละ 2 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 22 คน ตัวแทนองค์กรในชุมชน เลือกจากตัวแทนองค์กรต่างๆ ในชุมชนและหัวหน้าหน่วยงานองค์กรอื่น จำนวน 11 คน ดังนี้ 1) ผู้ใหญ่บ้านเหล่าหมี หมู่ที่ 1, 2 อยู่ในเขตพื้นที่ ที่ไม่ใช่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน 2) ตัวแทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเหล่าหมี โดยการเลือกแบบเจาะจงจากหัวหน้าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 1 คน 3) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการเลือกแบบเจาะจงจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี และสมาชิกสภาการบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี รวม จำนวน 2 คน 4) ผู้นำองค์กรทางศาสนา/ ราษฎรภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มวิทยากรท้องถิ่น ที่เคยมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในโรงเรียน จำนวน 6 คน รวมตัวแทนองค์กรในชุมชน 3) ผู้นิเทศในการวิจัยครั้งนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหมี จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สภาพปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan และโรงเรียนตัวอย่างในการศึกษาดูงาน
2. แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วม ซึ่งใช้สังเกตตั้งแต่การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน และพฤติกรรมดำเนินงานกับชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสังเกต ดังนี้
3. แบบประเมินผลการดำเนินงานมี 4 ชุด ชุดที่ 1 ใช้ประเมินผลการดำเนินงานจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ ชุดที่ 2 ใช้ประเมินผลการดำเนินงานจากกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา ดูงานโรงเรียนต้นแบบ การนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดกิจกรรม ชุดที่ 3 ใช้ประเมินผลการดำเนินงาน จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน และชุดที่ 4 ใช้ประเมินผลการดำเนินงานจากผู้ให้ข้อมูล ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กรหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี
4. แบบบันทึกการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบนิเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น คือแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึก ติดตาม ประเมินผล และแบบประเมินความพึงพอใจ จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนกิจกรรมการพัฒนาดังนี้

1. การศึกษาสภาพ ปัญหา การดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุม คุรุประจำชั้น ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับ สภาพ และปัญหาการความสัมพันธ์กับชุมชน

2. การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตก่อนและหลังการประชุม เชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู และการสังเกต เกี่ยวกับกิจกรรมต่างของบุคลากรของโรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1

2.3 การดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนครอบคลุมขอบข่ายงาน 6 งานดังนี้ คือ งานสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน งานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน งานการเชิญผู้ปกครอง และประชาชน ในชุมชนมาประชุม งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และหน่วยงาน อื่น และงานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

2.4 การนิเทศติดตามการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียน บ้านเหล่าหมี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการจัด กิจกรรม ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน การสัมภาษณ์ครู ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยหลังเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการ เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร

3. การประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมี ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ร้อยละความก้าวหน้า (Effectiveness Index) การหาค่าร้อยละความก้าวหน้า โดยใช้สูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2552, หน้า 78) เกณฑ์ที่น่าพึงพอใจคือตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหากับเกี่ยวกับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านสภาพพบว่า โรงเรียนมีการ ดำเนินงานแต่ขาดแผนการดำเนินการ ในการให้และรับบริการกับชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และคิดว่ากาบริการชุมชนคือหน้าที่ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ การบริการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ไม่พร้อมต่อการบริการ ในการออกเยี่ยมบ้านได้รับการต้อนรับจากผู้ปกครองบางคนเป็นอย่างดีแต่อีกส่วนหนึ่งนั้นผู้ปกครองไม่อยู่เนื่องจากติดภารกิจการประกอบอาชีพ ด้านปัญหาครุศาสตร์ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนมีปัญหาด้านความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการให้บริการชุมชน และชุมชนยังไม่เข้าใจในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนร่วมกันขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดกิจกรรมการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 29 – 30 มิถุนายน 2557

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ คือ โรงเรียนบ้านนาแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนครเขต 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2557

2.3 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย 6 งานประกอบด้วย

งานสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือบริการ ชุมชนงานสถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน งานการเชิญผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชนมาประชุม งานการออกเยี่ยมผู้ปกครอง และผู้เรียนตามบ้าน งานการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และหน่วยงานอื่น และงานการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

3. ผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ตามความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำนวน 58 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ในวงรอบที่ 1 ผลการประเมินการปฏิบัติงานโดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ในวงรอบที่ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 44.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี โดยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านสภาพ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานแต่ขาดการวางแผนปฏิบัติงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน ขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน ในการให้และรับบริการกับชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน บุคลากรมีการปฏิบัติงานแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันแต่ไม่ต่อเนื่อง ด้านปัญหา พบว่า ความไม่พร้อมของวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการแก่ชุมชน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการให้บริการชุมชน และชุมชนยังไม่เข้าใจในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนร่วมกัน ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จากสภาพและปัญหาการดำเนินงาน จึงส่งผลให้การดำเนินงานการสร้างสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนไม่ประสบผล ครู และบุคลากรของโรงเรียนมีงานที่รับผิดชอบ คืองานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงให้ความร่วมมือได้ไม่เต็มที่ ไม่ต่อเนื่อง และวัสดุอุปกรณ์ไม่พร้อมที่จะให้บริการแก่ชุมชน ชำรุด ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการบริการชุมชน การขอความร่วมมือจากชุมชนบางกลุ่มยังไม่เห็นความสำคัญต่อการร่วมกิจกรรมกับบุตรหลานของตนเอง ประกอบกับในชุมชนบ้านเหล่าหมี เป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ ทุกครอบครัวมีการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก ผู้ปกครองนักเรียนจึงไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลานทั้งในด้านการเรียนและในเรื่องการแก้ปัญหาพฤติกรรม ส่วนมากจะมอบให้เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นรับผิดชอบ

สภาพปัญหา และการแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียนบ้านเหล่าหมี ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งในโรงเรียน และชุมชนไปพร้อมกันซึ่งทำให้การดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนได้ผลไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลพัทธ์ คนหาญ (2556 หน้า 205-209) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับ ชุมชน ในการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก จากการ สัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครู ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง นักเรียน กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนต้นแบบการมีส่วน ร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะทำงาน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์ และความต้องการ การกำหนดเป้าหมาย จุดเน้น การติดตามประเมินผล ขาดประสบการณ์ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาน้อย

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน การประชุม เชิงปฏิบัติการมีความสำคัญในการส่งผลให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองผู้นำชุมชน และหน่วยงานองค์กรในชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ กับชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานความสัมพันธ์ กับชุมชนที่ได้ผลอีกวิธีการ หนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพันธ์ ณ พัทลุง (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและได้รับประสบการณ์ในการดำเนินงานเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานวิจัยของสำเร็จ สุพร (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับชุมชน

2.2 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ ที่มีผลงานด้านการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนที่เป็นต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำเร็จ สุพร (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน การปฏิบัติงานตามแนวทางการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามแผนปฏิบัติงาน และการ ติดตามประเมินผลการให้บริการชุมชน การช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชนและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชนอื่น

2.3 การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี หลังจากการพัฒนาโดยการ เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ ติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมผลในวงรอบที่ 1 จากการประเมินผลทั้ง 6 งาน โดยภาพรวมพบว่า ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมี ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยการดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์เพิ่ม 5 กิจกรรมคือ 1) จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าหมี 2) จัดกีฬาสัมพันธ์พ่อแม่ผู้ปกครองและนักเรียน 3) กิจกรรม การประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียนให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การออกเสียงตามสาย การจัดทำเอกสาร แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โดยให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครอง 4) จัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชน โรงเรียนเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม ทำการนิเทศแบบชี้แนะ ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลมีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มจากวงรอบที่ 1 โดยมี ค่าเฉลี่ยร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 44.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการมีสื่อที่ น่าสนใจเร้าความสนใจและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน มีความเป็นรูปธรรม นอกจากนี้วิทยากรยังได้เปิดโอกาสให้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความชำนาญ มีการประสานสัมพันธ์กันและสามารถนำไป ปรับใช้จริง และผู้นิเทศได้ชี้แนะเป็นกัลยาณมิตรกับผู้รับการนิเทศ ทำให้ผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูลเห็นความสำคัญและ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สุวิชา วิริยมาหุวงศ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชน ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่าได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ทำให้สถานศึกษากับชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ประกอบด้วยวิธีการดำเนินงาน 4 ประการคือ 1) การนำ โรงเรียนเข้าสู่ชุมชนโดยสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือจัดกิจกรรม ตามที่ชุมชนต้องการหรือร้องขอเป็นวิทยากรให้ชุมชน เป็นคณะกรรมการ เป็นที่ปรึกษาของชุมชน หรือหน่วยงานใน ชุมชน 2) การสร้างความ ศรัทธาของผู้บริหารและครูโดยผู้บริหาร และครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมมีความรับผิดชอบ มีความจริงใจในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนครูมีความ ตั้งใจและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 3) การนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน โยสถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4) การให้บริการชุมชนโดยสถานศึกษาให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ ชุมชน ให้ชุมชนใช้สถานที่ของโรงเรียนในการทำกิจกรรม ให้ชุมชนใช้บริการอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม

3. จากผลการติดตามการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนบ้านเหล่าหมี ซึ่งดำเนินการหลังจาก การประชุมปฏิบัติการและการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนบ้านเหล่าหมี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่วงรอบแรกมีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นดังนี้เพราะ โรงเรียนบ้านเหล่าหมี มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นๆ เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการเลือกและปรับปรุงกิจกรรมจากวงรอบที่ 1 ให้เหมาะสม ประกอบกับโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย และประชาสัมพันธ์ผ่านนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็น ช่วงเวลาที่ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนวางจากการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมสมัตร์ วุฒิเจริญกุล (2556, หน้า 155) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ นิเทศติดตามการดำเนินงาน ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนาประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การปฏิบัติงานที่ประสบ ผลสำเร็จโรงเรียนจัดให้เป็นมาตรฐานถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น รวบรวม ข้อเสนอแนะ อุปสรรคปัญหา วิธีแก้ไข ไปวางแผนดำเนินใหม่ ระบบและกลไกในการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง เป็นระบบและกลไกที่สามารถขับเคลื่อนให้การบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนมีประสิทธิผล เนื่องจากเป็นระบบที่เริ่มจากการวางแผนงาน การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบ การจัดทำมาตรฐานงาน ในกิจกรรมที่ดำเนินการแต่ละกิจกรรมจะมีวงจรคุณภาพช่วยขับเคลื่อนทุกกิจกรรม งานไม่ ซ้ำซ้อน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นการทำงานที่เป็นทีม งบประมาณในการ ดำเนินการถูกใช้อย่างคุ้มค่า ลดความเสี่ยงในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ควรสนับสนุนการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายส่งเสริมให้ ครู และนักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมร่วมกับกับชุมชนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการประสานสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

1.2 สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการให้บริการชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน โดยให้มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบแบบมีส่วนร่วมต่อชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างชัดเจน พัฒนาความรู้ความเข้าใจให้ทุกคนเกิดความตระหนักต่อการรับผิดชอบต่องานความสัมพันธ์กับชุมชน

1.3 การนิเทศติดตามผลควรใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย และเป็นกัลยาณมิตร อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อสรุปยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยหรือองค์ประกอบของการสร้างสัมพันธ์กับชุมชนที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. พลพัทธ์ คนหาญ. (2556). *รูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปริญญาโท ค.ศ. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. โรงเรียนบ้านเหล่าหมี. (2556). *รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี 2555*. โรงเรียนบ้านเหล่าหมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร.มุกดาหาร : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. สมสมัคร วุฒิจริฎกุล. (2556). *รูปแบบการบริหารงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. ปริญญาโท ค.ศ. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สิริพันธ์ ณ พัทลุง. (2551). *การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนดงเค็งศึกษา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา*.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สุวิชา จิริยะมานวงษ์. (2554). *การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์. สำเร็จ สพร. (2543). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. ค.ศ. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.